

การไถหน่อ

การตัดไม้ยูคาลิปตัสในสวนป่าออกมาใช้ประโยชน์ ควรทำในระยะเริ่มต้นฤดูฝนเพราะดินมีความชื้น ต้นไม้ที่ตัดโค่นลง จะได้รับความเสียหายน้อยกว่าช่วงฤดูแล้ง และควรตัดไม้ยูคาลิปตัสให้สูงจากระดับพื้นดินประมาณ 10-12 เซนติเมตร เพื่อปล่อยให้แตกหน่อใหม่ จากนั้นประมาณ 1 เดือน ให้ใส่ปุ๋ยสูตร 15:15:15 จำนวน 10 กิโลกรัม/ไร่ ปล่อยให้ไถ 1-2 เดือน ทำการตัดแต่งหน่อ ให้เหลือไว้เพียง 2-3 หน่อ หรืออาจจะเหลือไว้ 7-8 หน่อ แล้วอีกประมาณ 1 ปีค่อยมาสาងหน่อออก 5-6 หน่อ เพื่อนำไปทำฟืน-ถ่าน หรือใช้ประโยชน์อย่างอื่น ให้เหลือหน่อที่ดีที่สุดเพียงหน่อเดียวหรือ 2 หน่อ เพื่อทำการบำรุงตามปกติจนตัดฟัน ครั้งต่อไป การปลูกยูคาลิปตัส 1 ครั้ง สามารถปล่อยให้แตกหน่อได้ 3-4 รอบตัดฟัน หรือมากกว่านั้นหากเกษตรกรรู้จักการตัดแต่งหน่อที่ขึ้นมาใหม่ได้อย่างถูกต้อง

การใช้ประโยชน์

ไม้แปรรูป ไม้ยูคาลิปตัส มีเนื้อไม้ค่อนข้างละเอียดเสี้ยนสน เนื้อไม้แตกร้าวได้ง่ายหากเก็บรักษาไม่ถูกวิธี การแปรรูปต้องรีบทำในขณะหลังจากการตัดฟัน สามารถทำเฟอร์นิเจอร์ เครื่องเรือนต่าง ๆ หรือเป็นส่วนประกอบของอาคารบ้านเรือนได้ แต่ควรอาบน้ำยารักษาเนื้อไม้เพื่อยืดอายุการใช้งาน

ทำชิ้นไม้สับ ไม้ยูคาลิปตัสสามารถนำไปสับทำชิ้นไม้สับผลิตเป็นแผ่นชิ้นไม้อัด แผ่นใยไม้อัด แผ่นปาร์ติเคิล

เยื่อกระดาษ ไม้ยูคาลิปตัส มีความหนาแน่น และขนาดเส้นใยอยู่ในช่วงไม้เนื้อแข็งทั่วไป ซึ่งใช้สำหรับทำเยื่อกระดาษ เส้นใยมีความบางและยืดหยุ่นได้ดี ช่วยในการยัดและหดตัวของกระดาษ จากการประเมินพบว่า เยื่อไม้ยูคาลิปตัส 4-5 ต้น สามารถผลิตเยื่อกระดาษได้ประมาณ 1 ตัน

ไม้ฟืนและไม้ถ่าน

ถ่านไม้ยูคาลิปตัสใช้เป็นเชื้อเพลิงติดไฟได้ดีและมีเขี้ยวน้อย

การปลูกไม้ยูคาลิปตัสบนคันทนาปรับแต่ง

ในพื้นที่ 1 ไร่ ให้แบ่งพื้นที่ปลูกข้าวเป็น 2 แปลง โดยให้ขนาดแปลงกว้าง 20 เมตรและยาว 40 เมตร พื้นที่แปลงจะมีพื้นที่แปลงละ 2 งาน ทำให้มีคันทนายาวเฉลี่ย 120 เมตรต่อไร่ แล้วปรับแต่งขนาดคันทนาให้กว้าง 150 เซนติเมตรสูง 60 เซนติเมตร จะสามารถปลูกยูคาลิปตัสในลักษณะ

สลับฟันปลาได้ 2 แถว โดยมีระยะห่างระหว่างต้น 150 เซนติเมตร ทำให้เหลือช่องว่างระหว่างกลางคันทนาประมาณ 1 เมตร เพื่อความสะดวกในการเดินหรือนำเครื่องจักรเข้าสู่พื้นที่นาในช่วงการไถเตรียมพื้นที่หรือเก็บเกี่ยวข้าว ดังนั้นพื้นที่นา 1 ไร่ ใช้เงินทุนปรับแต่งคันทนา ซื้อม้าไม้ ค่าปุ๋ย ค่าจ้างแรงงานปลูก และค่าบำรุงดูแลประมาณ 5,000 บาท/ไร่/5ปี ปลูกยูคาลิปตัสได้ 160 ต้น เมื่อไม่มีอายุ 5 ปี จะมีน้ำหนักเฉลี่ย 251 กิโลกรัม/ต้น/5ปี น้ำหนักรวมประมาณ 40 ตัน ขายราคาประกันหน้าโรงงานเฉลี่ยตันละ 1,000 บาท ชาวนาาก็จะมีรายได้เสริมประมาณ 40,000 บาท/ไร่/5ปี หรือเฉลี่ยปีละ 8,000 บาท/ไร่/ปี โดยยังไม่รวมรายได้จากการทำนาปกติ

ส่วนส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ
สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้
กรมป่าไม้ 61 ถ.พหลโยธิน แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

โทร. 0 - 2579 7725
0 - 2561 4292-3 ต่อ 5536

สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้

กรมป่าไม้

ส่วนส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจ
สำนักเศรษฐกิจการป่าไม้

ยูคาลิปตัส

Eucalyptus camaldulensis Dehnh.

ยูคาลิปตัส

ประเทศไทยได้เริ่มนำยูคาลิปตัสชนิดต่าง ๆ มาทดลองปลูกประมาณปี พ.ศ. 2493 แต่จากการทดลองเมื่อปี พ.ศ. 2507 พบว่า *Eucalyptus camaldulensis* สามารถเจริญเติบโตได้ในแทบทุกสภาพพื้นที่ และมีอัตราการเจริญเติบโตสูงจึงนิยมนำมาปลูกกันอย่างแพร่หลาย

ลักษณะทั่วไป

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Eucalyptus camaldulensis* Dehnh.
ชื่อวงศ์ MYRTACEAE
ชื่อทางการค้า River redgum, Redgum

ลำต้น เป็นไม้ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูงประมาณ 24-26 เมตร และอาจสูงถึง 50 เมตร ความโตทางเส้นผ่านศูนย์กลางมีขนาดประมาณ 1-2 เมตร หรืออาจโตมากกว่านี้ รูปทรงสูง เปลาตรง มีกิ่งก้านน้อย

เปลือก มีลักษณะเรียบเป็นมัน มีสีเทาสลับสีขาว และน้ำตาลแดงเป็นบางแห่ง เปลือกนอกจะแตกกร่อนเป็นแผ่นหลุดออกจากผิวของลำต้น

เมล็ด ขนาดเล็กกว่า 1 มิลลิเมตร สีเหลือง เมล็ด 1 กิโลกรัม มีเมล็ดประมาณ 100,000 – 200,000 เมล็ด

เนื้อไม้ มีแก่นสีน้ำตาล กระพี้สีน้ำตาลอ่อน กระพี้และแก่นสีแตกต่างกันได้ชัด เมื่อมีอายุมากขึ้นจะมีสีน้ำตาลแดงเข้มกว่าไม้อายุน้อย เนื้อไม้มีลักษณะค่อนข้างละเอียด เสี้ยนสนบางครั้งบิดไปตามแนวลำต้น

ใบ เป็นใบเดี่ยวเรียงสลับ ลักษณะใบเป็นรูปใบหอก มีขนาด 2.5 - 12 x 0.3 - 0.8 นิ้ว ก้านใบยาว ใบสีเขียวอ่อนทั้ง 2 ด้าน บางครั้งมีสีเทา ใบบางห้อยลง เส้นใบมองเห็นได้ชัด

ผล มีลักษณะครึ่งวงกลมหรือรูปถ้วย มีขนาด 0.2-0.3 x 0.2-0.3 นิ้ว ผิวนอกแข็ง เมื่อยังอ่อนจะมีสีเขียวและจะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเมื่อแก่ เมื่อผลแก่ปลายผลจะแยกออกทำให้เมล็ดที่อยู่ภายในร่วงหล่นออกมา

ช่อดอก ออกที่ข้อต่อระหว่างกิ่งกับใบ มีก้านดอกเรียวยาว และมีก้านย่อยแยกไปอีก ออกดอกเกือบตลอดปี ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของต้นไม้ออกดอกปีละ 7-8 เดือน เหมาะกับการเลี้ยงผึ้ง

พื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูก

ยูคาลิปตัสเป็นไม้โตเร็วที่มีลักษณะเด่นพิเศษที่สามารถปลูกได้แทบทุกสภาพพื้นที่ แต่ในสภาพพื้นที่ที่เหมาะสมที่สุดควรเป็นพื้นที่ค่อนข้างราบมีการระบายน้ำได้ดี ลักษณะดินควรเป็นดินร่วนปนทราย มีชั้นดินลึก มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง โดยมีค่า pH 5-6 ที่สำคัญพื้นที่ที่จะปลูกไม่ควรอยู่ในบริเวณที่มีฝนตกชุกมีปริมาณน้ำฝนมาก หรือมีความชื้นสูง ถ้าเป็นพื้นที่เชิงเขาหรือบนเขาควรเลือกเนินเขาที่มีความลาดชันน้อย และไม่ควรเลือกพื้นที่ที่เป็นหินปูน

รูปแบบการปลูก

- รูปแบบการปลูกยูคาลิปตัส คามาลดูเลนซิส มี 3 รูปแบบ คือ
1. การปลูกยูคาลิปตัสชนิดเดี่ยวล้วนๆ ไม่มีพันธุ์ไม้อื่นปะปน ซึ่งการปลูกลักษณะนี้จะทำให้ได้ผลผลิตเต็มเม็ดเต็มหน่วยตลอดพื้นที่ การจัดการดูแลรักษาสวนป่าทำได้ง่าย สะดวกและประหยัด
 2. การปลูกยูคาลิปตัสร่วมกับพันธุ์ไม้อื่น โดยการปลูกควบคู่ไปกับไม้โตช้า เพื่อเป็นการกระจายรายได้ เพราะสามารถทยอยตัดไม้ยูคาลิปตัสขายเป็นระยะๆ ไปก่อนจนกว่าไม้โตช้าจะเจริญเติบโต จนสามารถตัดขายหรือใช้ประโยชน์ได้ อีกทั้งยังเป็นการป้องกันการระบาดของโรคและแมลงศัตรูทำลายได้อีกระดับหนึ่ง
 3. การปลูกยูคาลิปตัสแบบวนเกษตร ซึ่งเป็นการปลูกควบคู่ไปกับการปลูกพืชเกษตร การเลี้ยงสัตว์ การทำประมง เป็นต้น โดยเกษตรกรสามารถปลูกได้หลายรูปแบบผสมผสานกันไปตามวัตถุประสงค์ และลักษณะพื้นที่นั้น ๆ

การบำรุงดูแลรักษา

การกำจัดวัชพืช เนื่องจากยูคาลิปตัสมีความต้องการแสงและมีความสามารถในการแก่งแย่งกับพวกวัชพืชในระยะแรกได้น้อย ดังนั้นการดายวัชพืชอย่างสม่ำเสมอจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นแต่เมื่อต้นไม้สูงพ้นวัชพืชแล้ว สามารถดายวัชพืชปีละครั้งก็เพียงพอ ส่วนวัชพืชระหว่างต้นและแถวก็ใช้มีดหวดให้สั้นนอกจากนี้การกำจัดวัชพืชยังเป็นการป้องกันการเกิดไฟป่าอีกด้วย

การใส่ปุ๋ย ถ้าดินขาดความอุดมสมบูรณ์ควรมีการใส่ปุ๋ยบ้าง โดยในช่วง 1-2 ปีแรก อาจใช้ปริมาณที่น้อย แต่ใส่บ่อย ๆ เพื่อให้ต้นไม้มีการเจริญเติบโตที่ดี

การลิดกิ่ง ยูคาลิปตัสที่ปลูกในประเทศไทยลักษณะลำต้นจะสูง เปลาตรงมีกิ่งก้านขนาดเล็ก และมีการลิดกิ่งตามธรรมชาติอยู่แล้ว จะเห็นได้จากปีที่ 3-4 กิ่งล่างของยูคาลิปตัสจะหลุดหายไปเองเหลือแต่ลำต้นที่เปลาตรง จึงไม่มีความจำเป็นในการลิดกิ่งเหมือนไม้ชนิดอื่น ๆ

การตัดสางขยายระยะ การปลูกยูคาลิปตัสที่มีระยะปลูกชิดกัน ต้นไม้จะแก่งแย่งการเจริญเติบโต ดังนั้นควรทำการตัดสางขยายระยะโดยสามารถทำได้ 2 วิธีคือวิธีตัดหมดทั้งแปลง เหมาะกับเกษตรกรที่ไม่มีเวลาดูแลแล้วคอยให้โตไม้ยูคาลิปตัสแตกหน่อขึ้นมาใหม่ และวิธีเลือกตัดโดยเลือกต้นที่มีลักษณะดีเก็บไว้ หรืออาจจะเลือกตัดออกแบ่งขาย ๆ เช่น การตัดออกแบบต้นเว้นต้น หรือแถวเว้นแถว หรือสลับกัน แล้วแต่การพิจารณาของเกษตรกร